

It is comparable to a case where he **כי הכיר ולבסוף שכח דמי -**
originally **knew** about שבת **and subsequently forgot** about שבת

Overview

The הכיר and תינוק שנשבה both רב ושמואל concluded that according to גמרא משנה will be discussing why the תוספות. קרבן only one חייב are ולבסוף שכח chose to mention ולבסוף שכח הכיר and תינוק שנשבה and not.

פירש בקונטרס דלהכי לא תנא במתניתין שכח מעיקרו דהיינו תינוק שנשבה -
הכיר ולבסוף שכח and תינוק שנשבה **explains** (that if we now assume that רש"י have the same ruling that he is חייב only one קרבן (for all the שבתים), then why does the משנה state שכח ולבסוף שכח and תינוק שנשבה, which presumably is a greater חידוש), **that the reason that the משנה does not state** the ruling of **שכח מעיקרו, i.e. תינוק שנשבה**, that he is חייב חטאת אחד, for seemingly if משנה is חייב אחת so certainly הכיר ולבסוף שכח will be חייב אחת. The reason the משנה does not state it thus, is so -

דלא תימא דהכיר ולבסוף שכח חייב על כל שבת -
That there shall be no misconception that הכיר ולבסוף שכח, which logically is more severe than תינוק שנשבה, will be **חייב for each** ¹שבת.
Therefore the משנה states that הכיר ולבסוף שכח אינו חייב אלא אחת, and רב ושמואל understand that תינוק שנשבה has the same ruling that אינו חייב אלא אחת.

רש"י asks on תוספות

וקשה לרבינו יצחק דמכל מקום ליתנייה -
And the ר"י has difficulty with רש"י's explanation; **for notwithstanding** the concern that we may think that הכיר ולבסוף שכח will be שבת, nevertheless the משנה **should teach** us the ruling that תינוק שנשבה is חייב אלא, and as far as any concern of misinterpretation concerning שכח ולבסוף שכח -

וליתני בתר הכי הכיר ולבסוף שכח אינו חייב אלא אחת -
Let the משנה teach us subsequently after תינוק שנשבה **that** הכיר ולבסוף שכח **is only** **חייב one** קרבן, and that would prevent any misconception.

However one may ask that this is duplicity? תוספות responds:

דכהאי גוונא פריך לעיל ליתני הכיר ולבסוף שכח וכל שכן הא כדפרישית -

---

¹ The גמרא previously assumed so.

for previously the גמרא asks in a similar fashion, when it asked: **let it state הכיר ולבסוף שכח** is חייב אכל שבת and **certainly** we would know that **as previously explained**², that the intention was not that it should not mention שבת עיקר at all in the משנה, but rather to mention subsequently, that שבת עיקר is חייב אכל שבת, so here too, we should first state that הכיר is חייב (only) one קרבן, and therefore we will certainly know that הכיר ולבסוף שכח is חייב, and to prevent any misconception, add a clause that **הכיר ולבסוף שכח אינו**³ חייב אלא אחת³.

answers his question (on רש"י), that the reason why the משנה states שכח הכיר ולבסוף שכח and not תינוק שנשבה is not because, as רש"י states, that then we might assume that הכיר ולבסוף שכח is חייב אכל שבת⁴, but rather the reason why he states שכח הכיר, is because that reflects more accurately the intent of the משנה.

ונראה לרבינו יצחק דודאי אי הוה תני חייב חטאת דהוה אתי לאשמועינן חיובא -

And it appears to the ר"י that it is inappropriate for the משנה to state the case of תינוק שנשבה and to derive from it the case of הכיר ולבסוף שכח; **for certainly if the משנה would have taught us** in the affirmative that **he is חייב** a קרבן חטאת, in which case **the intent** of the משנה **would be to inform us of his חיוב**, that we should not suppose that he is פטור, then –

הוה שייך למיפרך דליתני תינוק שנשבה דהוה רבותא טפי -

It would be appropriate to ask that the משנה should teach us the case of תינוק שנשבה, that (even) he is חייב, **for that is a greater novelty**, than הכיר ולבסוף שכח, because a תינוק שנשבה never knew about שבת and nevertheless he is חייב, therefore certainly שכח הכיר ולבסוף שכח will be חייב

אבל השתא דקתני אינו חייב אלא אחת דפטורא אתא לאשמועינן -

However now that the משנה phrases its ruling in the limiting form that **“he is חייב only one** קרבן חטאת; **the intent** of the משנה **is to inform us** that he is פטור from more than one חטאת, then it is understood why the משנה –

נקט הכיר ולבסוף שכח דהוי רבותא טפי -

² See תוס' ד"ה אבל.

³ could have seemingly brought proof instead from the last question of the גמרא, that it should state שגגת תוס' ד"ה וכ"ש, שבת חייב אכל מלאכה וכ"ש שגגת מלאכות is not חייב אכל שבת as שגגת שבת. Perhaps in this latter case the need to include a separate clause for שגגת מלאכות is to *limit* its חיוב as compared to שבת, as opposed to the case to which תוס' compares it to, that an additional clause is necessary that we should not have the misconception that שבת עיקר is more strict than שכח הכיר ולבסוף שכח. This mirrors more the concern here that שכח הכיר ולבסוף שכח should be more severe than תינוק שנשבה.

⁴ Somehow, the תנא is not concerned about this misconception. See מהר"ם.

states the case of הכיר ולבסוף שכה, that even then he is *only* one **חייב** **for that is the greater novelty**, that even הכיר ולבסוף שכה is *only* one and certainly תינוק שנשבה is *only* one.

תוספות is not satisfied with this explanation:

ומיהו קשה לרבינו יצחק דמכל מקום ליתני תינוק שנשבה –
however the ר"י still has a difficulty with this explanation; **that notwithstanding** all that was said, **the משנה should have** (also) **stated** the case of **תינוק שנשבה**, not for the purpose of teaching us that he is *not* **חייב** more than once, but on the contrary –

דלא נטעה לומר דפטור כרבי יוחנן וריש לקיש –
That we should not make the mistake of thinking that a תינוק שנשבה is completely **פטור** **as ר"י and ר"ל maintain**,⁵ and in order to prevent any misconception concerning הכיר ולבסוף שכה –

והדר ליתני הכיר ולבסוף שכה:
So then afterwards the משנה should state the case of **הכיר ולבסוף שכה**, that he is *only* once.

SUMMARY

הכיר ולבסוף שכה **disagree** as to why the **משנה** states the case of **הכיר ולבסוף שכה** as opposed to **תינוק שנשבה**. **רש"י** is of the opinion that if the **משנה** would state **חייב** **אכל שבת** **הכיר ולבסוף שכה** will be **תינוק שנשבה**. **תוספות** disagrees with this reasoning, for the **משנה** could have added a clause that **הכיר ולבסוף שכה** is *only* one **חטאת** (as, according to **תוספות**, the **גמרא** intended to *add* clauses in its previous question[s]).

משנה, "אינו **חייב** אלא **חייב** **אחת**", **אחת**, it is evident that the **משנה** wants to teach us the limitation of the **חייב**, obviously it is more appropriate to inform us of this limitation by **הכיר ולבסוף שכה**

---

⁵ Seemingly תוס' should not need to bring proof from ר"י ור"ל, that we may assume that תינוק שנשבה would be completely **פטור**, if the **משנה** would only tell us the **חייב** by **וכו' מהרש"א** שכה, **הכיר ולבסוף שכה**. However were it not for ר"י ור"ל one might argue that since the **משנה** begins with a limiting statement that **הכיר ולבסוף שכה** is *only* once, which indicates that **תינוק שנשבה** is obviously **חייב**, negating the need for an affirmative statement. Similarly, if **תינוק שנשבה** would be **פטור לגמרי**, why begin with a limiting statement that **אינו חייב**, why should we even assume that he would be **חייב** more than once (especially since a **תינוק שנשבה** is completely **פטור**). Therefore תוס' mentions ר"י ור"ל that we see they do not accept this inference. **ע' מהרש"א הארוך וכו'**

The **רבנן** does indeed answer this question of תוס', saying that **רב** and **שמואל** follow the opinion of **הרא"ש**, and therefore it is a **דפשיטא** **דתינוק שנשבה חייב**, **דמונבז**

however remains with a question: Why not state them both in order to avoid any misunderstanding concerning either תינוק שנשבה that he will not be חייב (as ר"י ור"ל maintain), or הכיר ולבסוף שכח that he be חייב אכל, the way the גמרא originally inferred.

THINKING IT OVER

What is more logical to assume: a) that if the משנה states תינוק שנשבה is חייב a קרבן then הכיר ולבסוף שכח is חייב אכל שבת, or b) if the משנה states הכיר ולבסוף שכח is חייב only one קרבן then תינוק שנשבה would be completely פטור?